

[J. K. Hansen.]

ning, at der er enighed mellem LO og Dansk Arbejdsgiverforening om lovforslagets intentioner.

Undervisningsministerens skriftlige fremsættelse, de fyldige bemærkninger til forslaget med tilhørende bilag samt lovrevisionsudvalgets betænkning overflødiggör en detaljeret gennemgang her ved første behandling. Det tillader tiden i øvrigt heller ikke. Jeg skal derfor nøjes med at trække nogle for socialdemokratiet principielle ting frem.

Det er for det første elevernes økonomiske forhold. I forsøgsloven indgik der en bestemmelse om aflønning af eleverne under skoleopholdet. Desværre bestemte et flertal her i folketinget mod socialdemokratiets stemmer i foråret 1976, at denne elevgodtgørelse skulle falde bort for de elevs vedkommende, der begyndte skoleåret i august 1976. Skoleåret 1976-77 har derfor været et meget mørkt år for de elever, der økonomisk blev ramt af denne ordning, og derfor må vi nok tage det år ud af den gode sammenhæng i forsøgsperioden. Vi ved, at mange elever af økonomiske grunde enten ikke har søgt optagelse eller har forladt den erhvervsfaglige grunduddannelse i det skoleår, der nu næsten er gået. Hvor er de gået hen? Ja, nogle har vel i stedet for fået mesterlæreplads, og skulle nogle i den anledning føle anledning til at hylde den fremgang, mesterlæren tilsyneladende har haft, ja, så er baggrunden herfor falsk.

Vi hilser derfor med tilfredshed, at Dansk Arbejdsgiverforening og LO er enige om at sikre eleverne økonomisk under andendelskoleopholdet, og i konsekvens heraf har undervisningsministeren heller ikke i det foreliggende lovforslag fastholdt kravet om en elevgodtgørelse i basisåret. Men vi har i socialdemokratiet et meget højt ønske om at sikre eleverne økonomisk også i basisåret, idet vi mener, at skal vi sikre de økonomisk svage grupper i vort samfund en uddannelse, ja, så er det nødvendigt med en passende ydelse også i basisåret. Vi håber derfor, at der under udvalgsarbejdet vil vise sig mulighed for flertal for en sådan ordning.

Det sidste, jeg skal sige, drejer sig om et andet stort problem, nemlig praktikpladserne. Jeg mener, vi skal vise dette område meget stor opmærksomhed. Det vil vi naturligvis gøre under udvalgsarbejdet, men jeg vil gerne allerede her under første behandling stille ministe-

ren det spørgsmål: hvordan undgår vi, at eleverne kører fast i systemet på grund af manglende praktikpladser? Vi ved, at nogle hovedområder starter anden del med skoleophold, og at de i dag ikke kan starte anden del uden først at have en praktikplads. Hvordan klarer vi dette problem?

Med disse bemærkninger skal jeg slutte med på den socialdemokratiske gruppes vegne at anbefale lovforslaget og give tilsagn om et sagligt udvalgsarbejde.

Halvgaard (FP):

Det er forståeligt, at undervisningsministeren føler det som sin opgave at få skabt klarhed i uddannelsessystemet, også for de elever, der vælger en praktisk uddannelse, en erhvervsuddannelse.

Forholdet er jo, at man i øjeblikket har et tostrengt uddannelsessystem inden for erhvervslivet, mesterlæren og EFG, som nu siden 1. august 1972, altså i en årrække, har konkurreret indbyrdes. Flere fag har efterhånden helt mistet deres mesterlære til fordel for EFG-uddannelsen, selv om denne endnu er på forsøgsstadiet. Det er beklageligt og uheldigt, og jeg har tidligere herfra kritiseret, at en forsøgsuddannelse kan have muligheder for at tage et sådant omfang, som EFG-uddannelsen efterhånden har udviklet sig til, et sådant omfang, at man på de enkelte skoler nærmest har erkendt EFG-uddannelsen som en realitet og afskrevet mesterlæren som et hendøende foretagende. Jeg tænker her på fag som tandtekniker, urmager, fotograf, sadelmager og skrædder, hvor mesterlæren er udgået. Det er en udvikling, der betyder, at de pågældende fag afholder sig fra at tage lærlinge ind. Til gengæld har man f. eks i Randers optaget et hold fotografelever, uanset at man på forhånd var klar over, at mindre end 15 pct. kunne opnå en praktikplads.

Jeg mener, det er yderst foruroligende, fordi mesterlæren har vist sig at have så store værdier - når man ser tilbage på årene, der er forløbet - at man efter min mening ikke har råd til at afskaffe den, selv om der i det foreliggende lovforslag gives en frist på 5 år. Naturligvis må den gamle mesterlære moderniseres og forbedres, men forsøgsperioden har ikke afklaret spørgsmålet om, hvorvidt de unge bliver dygtigere af at få en uddannelse via EFG. Én ting er imidlertid sikker, nemlig at EFG-uddannelserne bliver væsentligt dyrere. Det frem-